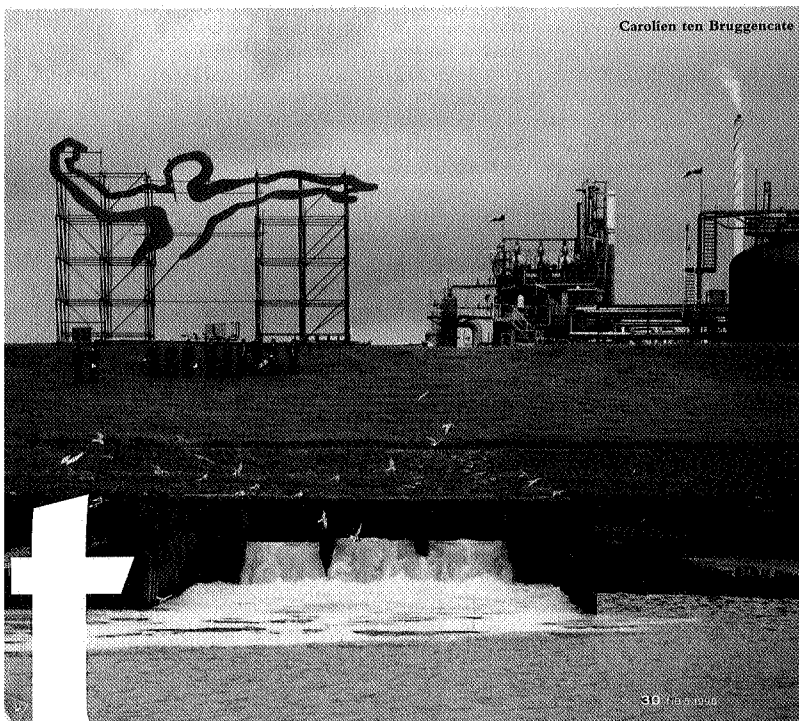

Top en Teen

Het Delfsail-project van Academie Minerva en Akzo Nobel

Deze zomer bewees Academie Minerva weer eens een duidelijke bijdrage te leveren aan het Groningse culturele landschap. In maart-april van dit jaar ontwikkelde zij samen met Akzo Nobel een interessant kunstproject op de zeedijk bij Delfzijl. Het was niet de eerste keer dat er sprake was van samenwerking tussen beide instellingen. Twaalfeneenhalf jaar geleden maakten twintig Minervastudenten ter gelegenheid van de opening van Aramid Products, een onderdeel van Akzo Nobel, ook al ontwerpen voor een kunstwerk. De auteur is als docent verbonden aan Academie Minerva.

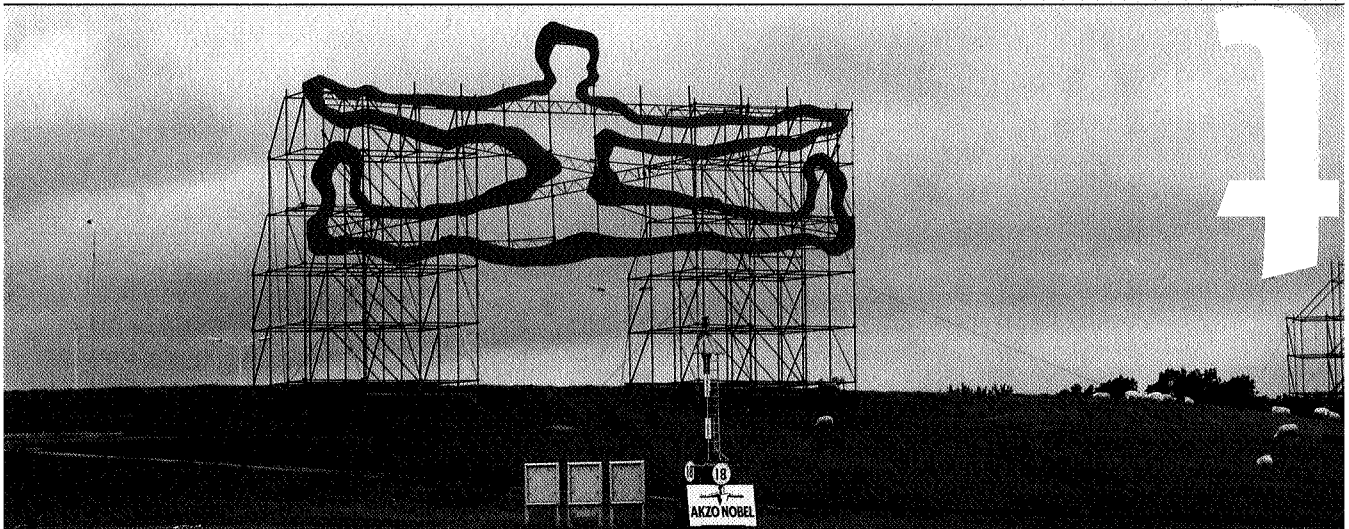
NEGEN AFZONDERLIJKE BEELDEN

Het project kon ingepast worden in het onderwijs aan de Academie: twaalf studenten togen aan het werk in de projectweek, een onderdeel dat twee maal in het jaarprogramma voorkomt. Uit de ontwerpen werden zes voorstellen geselecteerd, die in de daaropvolgende veertien dagen verder mochten worden uitgewerkt. Een jury bestaande uit drie medewerkers van Akzo Nobel en twee docenten van Academie Minerva, onder voorzitterschap van Petri Leijdekkers, koos uit deze selectie het ontwerp dat gerealiseerd zou worden.

De eer viel te beurt aan Lucia Doze, die met haar ontwerp 'Top en Teen' een verbinding legde tussen Akzo Nobel, de feestelijkheden rond Delfsail en de langsvarende schippers. Haar inzending, bestaande uit negen afzonderlijke beelden, leek opgewassen te zijn tegen het visuele geweld van enerzijds het indrukwekkende industriecomplex en anderzijds de haven met alle grote, bont gepavoiseerde schepen. Het fabrieksterrein op de achtergrond stond, volgens de prijswinnares, qua zeggingskracht gelijk aan 'tien Centres Pompidou'. Om het daartegen niet af te leggen, wilde zij haar beelden groot van formaat maken en qua inhoud, vorm en kleur laten contrasteren met de omgeving.

VROLIJKE DANS

Lucia Doze zocht haar inspiratie niet in de productie van Akzo Nobel, maar keek naar het bedrijfslogo, dat bestaat uit het atletische bovenlichaam van een man die zijn armen uitstrekt en zijn hoofd opzij draait. Aanvankelijk associeerde zij deze figuur met Jupiter

en dook zij in de Griekse mythen waarin ook Minerva en Neptunus een rol speelden. Geleidelijk liet de Groningse kunstenaar echter elke mythologische inhoud los, om te komen tot een simpele mensfiguur die het weet op te nemen tegen de imposante industriële infrastructuur op de achtergrond. Ze voegde aan het beeldmerk een onderlichaam toe en wilde onder- en bovenlijf over de dijk laten dansen tot ze elkaar tenslotte zouden vinden in één monumentaal beeld. *'Op de dijk ontstaat een dans en spel tussen boven- en onderlichaam. Het kunstwerk [...] stelt de mens van Akzo Nobel Delfzijl voor die op de dijk een vrolijke Akzo-Nobeldans uitvoert als groet aan de zeelui'*, aldus Lucia Doze.

KRACHTIGE CONTOURTEKENINGEN

Niet alleen in de inhoud, maar ook in de vorm trad gaandeweg een sterke vereenvoudiging op. Op schaal maakte Lucia Doze talloze schetsen, met pen, penseel, typex, kopieerapparaat en pipet. Voor de houdingen kon zij vertrouwen op haar vaardigheid in modeltekenen, maar ging zij ook nog te rade bij de bewegingsbeelden van de negentiende-eeuwse chronofotograaf Eadweard Muybridge. In de loop van de schetsfase verdwenen uiteindelijk alle ingewikkelde en overbodige details, totdat er heldere, krachtige contourtekeningen overbleven, waarin toch haar persoonlijke handschrift bewaard bleef.

De ontwerpster moest in de uitvoering van haar werk worden bijgestaan door een heel team van technici. Hoewel zij zeer enthousiast was over de samenwerking, is de realisatie van de beelden een proces van geven en nemen geweest. Het was haar bedoeling de beelden van plaatstaal te maken en vrijwel onzichtbaar aan kabels te bevestigen, maar materiaal en constructie stuitten op onoverkomelijke problemen. Daarom werden haar schetsen uiteindelijk in multiplex uitgevoerd en aan steigers opgehangen, waardoor ze zelfs nog iets groter konden worden dan aanvankelijk gepland. In plaats van de beelden te spreiden over de volle lengte van de dijk, concentreerde Lucia Doze ze op de eerste vijfhonderd meter. De monumentale figuren kregen een zachtoranje kleur, die fraai afstak tegen de grauwe fabrieksgebouwen op de achtergrond en fel contrasteerde met het gras van de zeedijk.

Een maand lang buitelden de Dionysische gestalten over de zeedijk van Delfzijl. Armen en benen zwierden door het zwerk, verwelkomden de binnenvarende schippers en begeleidden hen de haven in. Ook vanaf de kade in de nieuwe haven hadden de bezoekers van Delfsail een mooi zicht op de uitbundige beeldengroep, met name op de 'Spagaat', waarin top en teen elkaar tenslotte daadwerkelijk hadden gevonden. Zo heeft Lucia Doze met haar lichtvoetige figuren het nuchtere industrie- en havenlandschap bij Delfzijl in cultuur gebracht, al was het helaas maar voor even.

Twee krachtige contourtekeningen van Lucia Doze op de dijk bij Akzo Nobel te Delfzijl, foto's Jan Abrahamse.